

Las Latweeschu lauschu draugs.

1833. 24. Merz.

12ta lappa.

Taunas sin nas.

No Rihges. (22. Merz, preefsch pussveenas). Schodeen wairs ne laisch laudim pahreet pahr Daugawu, jo zaur schahs naiks lihschanu leddus jau taisahs aiseet, kautschu uhdens wehl arween irr mass. Las leels leddus gabbals, kas preefsch paschas pilsehtas stahweja, wessels jau pahru assu tahtaki us leiju gahje, bet nu patlabban atkal apstahjahs. Pirms schee raksti jums rohkā nahks, led dus gan jau pilnā eeschanā buhs.

No Pehterburges. No Pehtera ta pirma laikeem lihds taggad Kreeswu Keiseri dauds labbas un taisnas pawehleschanas irr islaiduschi, kas teesahm skaidri parahda un eemahza, kā tahm pee teesahchanam irr ja-turrahs un kas tahm pee katas fewischki irr ja-nospreeesch. Bet scho pawehleschanu un likkumu jau preefsch 70 gaddeem tik leels pulks bija, ka jau to brihdi teesahm gruhti nahzahs, ikreis to sawadu likkumu woi Keixeru pawehleschanu atrast, pehz ko bija ja-turrahs un ja-nospreeesch. Tapehz jau Keiserene Katarina ta oħra, kas tannu laikā waldija, par labbu atsinne, ka wissas wezzas geldigas pawehleschanas farakstitu weenā paschā grahmatā, kur weeglati taħs warretu useet, un winna daschus angustus fungus patti islassija, kam scho darbu uswehleja. Schee fungi gan labbi strahdaja un puħlejahs, bet gallu ne warreja panahkt. Muhsu schehligs aissahjis Keixeris Alekanders atkal no jauna to paschu darbu likke fahkt, bet arri wiñsch beigumu ne peedsihwoja. Nikolai, brahla weetā palizzis par Keixeru, weenumehr us to dohmaja, kā saweem appakfneekem arri scho leelu schehlastibu warretu parahdikt, taħdu teefas-grahmatu winneem fagahdaht. Un Deewi, tas Wiffuschehligajs, winnam palihdseja un pehz septiñ gaddeem laimigi to darbu likke pabeigt, kas papreefsch ne bija wiñs isdeweess. Taggad

nu wissas wehl geldigas pawehleschanas un likkumi, ko Kreewu Keiseri tannis pagahjuschôs 126 gaddôs dewe, irr farakstitas weenâ paschâ leelâ grahmata, kam 15 dallas un kur tohs sawadus likkumus weegli warr useet, pehz kuxxem wissadas teefaschanas irr ja-nospreesch. Scho grahmatu Keisericis irr lizzis driek-keht un katrai augstai teefai tahdu suhtijis, pawehledams, lai ar 1835tu gaddu eesahk, pehz scho likkumu-grahmatu teefu spreest, bet lai teefas-fungi arri lihds tam laikam to apdohmigi zaurlassa, ka tahs weetas warroht atraf, kur laikam missejahs, woi kur wehl kahdi derrigi likkumi truhktu. — Us preefschu arri tee likkumi un pawehleschanas, kas kahdai walsts dakkat fewischki dohti, wissi kohpâ tifchoht falassiti un schai leelai grahmatai wehl peelikti. — Lai Deews usturr muhsu mihsu Keixeru, un ar sawu sivehtibu winnam to schehligu prahku atmaka, ar ko winsch pahr siveem laudim gahda.

No Londones. Eslendexu Kehnintam arri daschas no tahm leelahm fal-lahm peederr, kas leelâ juhxâ klahc pee Amerikas irr un ko to Widdus-Ameriku fawz. Us schahm fallahm, Deewam schehloht, wehl dauds melni zilweki d'shwo wehrgôs un tik zeeti no siveem kungeem tohp turreti, ka winneem naw brihw, weenu stundu preefsch few pascheem strahdah. Tadeht wissaugstakas Eslendexu-teefas fungi taggad irr isdohmajuschi, ka schohs nelaimigus laudis warroht at-laist par brihweem, un jau winneem grahmata irr gattawa, ko Kehnintam pascham gribb likt preefschâ, winnu luhgdam, lai pawehl, ka ta noteekoht, ka tur stahw rafkihts. Winnu dohmas irr schahdas: Kehnisch lai katrai zilwekam aisleeds, us preefschu wehrgus pirk woi turreht; bet ka tee fungi, kas lihds schim tahdus few pirke, skahdê ne nahktu, lai Kehnisch arri pats tohs ispirk par brihweem, kungeem weenlihds mafadams par katu galwu; tad lai teefahm pawehl, stipri us to luhkoht, ka tannis nahkofschôs zo gaddôs ikkatrs zilweks, kas zittkahrt par wehrgu bija, ikneddelâ djwu deennu algu teefahm nodohd, un ka us tahdu wihsi Kehnisch to naudu atkal sadabbi, ko par teem isdewe. — Ne tizzam, ka Kehnintam schis padohms patifchoht.

No Ollenderexu semmes raksta, ka tur scho gaddu tik brihnum' leela sivehtiba no filkeem effoh, ka dascheem sveineekem ne isdewahs, tihlus no-laist uhdens, ka daschas laivas paschâ skreeschanâ no teeni leeleem filku barreem tikke uskawetas un ka tahs 200 laivas, kas us siveju bija isgahjuschas, weenâ paschâ deenâ lihds 20 tuhktosch muzzes pee mallas wedde.

Sinnas pahr scho leelu Deewa pasauli.

Oh tra dakkā.

Kad tu, gohdigs lassitais, apdohmajis, ko tew esmu rakstijis gā lappā, tad gan buhſi nojehdsis pats, ka mas mantas, ja kahds zilweks sinnatu par semimi un debbesi to ween, ko woi pats ar sawahm azzim redsejis, woi dsirdejis no tehwa un zilwekeem, kas wehl dsihwo, bet ka leela sinnaschana laikam tam, kas wezzās grahmatās arri to lassijis, ko preefsch trihs woi tschetri tuhktoscheem gaddeem gudri wihrī jau usgahjuschi un redsejuschi. Par to nu tew arri lab-praht scho to stahstiu, bet bailes ween, ka netizzesi, ka fazzisi: neeki, neeki! melli, melli! Kad tew stahstischu: semme neessoht lihdsena, ka tellerkis, bet appaka ka ahbols un ar dohbjumu wirsejā un appakschejā gallā, faule dauds tuhktoschur leelaka par semmi, faule no pasaules eesahkuma pee debbeſſt stahwejusi tai paschā weetā un stahwehs lihds pasaules gallam, bet leekahs useet un noeet, tapehz, ka semme, greesdamees patti, ap tahs staiga sawu zellu, tad tu, woi firdisees ar manni, it ka tewi gribbetu mahniht, woi pahrsmeesi manni, tā, ka mans wezs nahburgs Anſis, deewsgan prahlangs wihrinsch. Nu, lai Deews dohd, ka tu arri ilgaki par manni nesmeetu, ka winsch. Kahdu deenu scho sawu nahburgu usgahju leelās dohmās pee preedes, kas eschmallā smuidri usaugusi, woi to nolaist fijai, woi nē, tapehz, ka nesinnaja, woi buhs pehz mehra, un tak aplam negribbeja Lehſiht brangu kohku. Es winnam fazziju, lai tak nemmoht mehru pee kohka ehnaſ. No pirma galla Anſis dohmaja, es to gribboht pahrsmeet ween, bet pehz manni pahrsmeedams fazzija: Nē, kungs, kas neseek! Ehna no rihta lihds wakkaram augdama aug; ka gan pee tahs ko mehroht? Gan wihrinsch apdohmigs un prahlangs un tak par ehnu to ween sinnaja, ko pats redsejis, bet kad es tam tikkū stahstijis, ko preefsch pustreschu tuhktoschur gaddeem gudrs pagans Egiptes-semmē pats pirmais usgahjis pee ehnaſ un kas pee tahs scho paschu deenu arweenu wehl tāpat, tad Anſis ar assu-mehru mehrojis preedes ehnu atradde, ka negeldoht fijai, jo par trihs pehdu bija ihsaka, ne ka tam wajadseja, un nolaide zittu, arri mehrojis papreefsch ehnu. Ja patihk, gohdigs lassitais, mahzitees, ka pee ehnaſ warr mehroht, zif augsts effoht kohks, tohrnis, wot zitkahda leeta, tad tewi to mahzischu tāpat, ka sawu wezzu nahburgu, us ko es fazziju: nemm' kahrti, eedenn' to taisni semmē tā, ka riktig paleek ſefchas pehdas garra, un tad mehro ehnu. Anſis mehroja un ehnaſ

bija astonas pehdas. — Nu woi redsi, ehna taggad par zettortu dalku garraka, ne kā fahrts un kad woi desmits fahrtis scheit taggad stahwetu, ehna wissahm buhtu par zettortu dalku garraka. Ja fahrts buhtu no semmes 9 pehdas, tad ehnai 12 pehdas, jeb ehnai buhtu 16 pehdas, tad fahrti 12 ween. Tāpat nu schinni paschā brihdi ar kohka ehnai; tai 32 pehdas; atnemini no tahn zettortu dalku (8 pehdas), tad tew paleek 24 pehdas jeb 4 assis ween, bet pusspeektu tew waijaga. Par stundu warr buht fahrts ehnai 12 pehdas, tad kohka ehna us pussi dohs pascha kohka augstumu; paschā pufsdeenā fahrts ehnai, kas sinn wairat naw, kā trihs pehdas, tad kohka ehnai ohtru dalku leez flah, un atkal tew pascha kohka augstums rohkā. Assis fanehme to mahzibū un nesmehjabs wairs. Ja tu gohdigs lassitais to fanehmi arri, tad arri laikam nesmeesi, kad tew stahstischu, kas tew schkeet ehrmi effoschi, bet usklausifi, kad tew skaidroht tohs isskaidrofshu.

Us katu deenu dseedama dseefmina.

1. No. firds es Deewam pateizu
Par winna mihiu prahru,
Ka winsch man raddij's zilweku
Tahdai apdahwinatu! —
2. Ka redsu wissu pasauliht
Gefsch deenas gaifnas jauku
Un nafti arr, kad swaigsnas spihd,
To leelu debbess-lauku.
3. Tad firds man svehti pazellahs,
Ka buhtu eng'li flahru
Un seemas-svehtku dseefminas
To fungu gohdinatu.
4. Es Deewam dseedu flaweschani,
Ka man naw augsti tizzis.
Uspuhls es buhtu bijis gan,
Leetā nebuhtu tizzis.
5. Wehl Deewu teizu firsnigi,
Ka leelas baggatibas
Winsch mannim leedsis schehligi,
Wehl leegs eefsch mihestibas.
6. Jo gohds un manta willina
Un eewedd alloschanā,
Daschs labbu zekku staigaja,
Pehz suhd eefkahroschanā.
7. Un buhtu arr zik leels tas preeks,
Kas mums no mantas smeltahs,
Meers, wesseliba, gahrdais meegs
No winnas wis nezellahs.
8. Un tomehr schee irr dahrgaki
Par wissu zittu preeku,
Tapehz es turru pateesi
To leelu mantu leeku.
9. Lai Deews dohd karrā deeninā,
Zik waijag dsihwibinā;
Kas swirbuliti apgahda,
Tas liks arr manni sinnā.

— lm —

9ta mi h fla.

Bija sohlitas diwas grahmatinas, weena par 15 un ohtra par 6 kapeikeem. Jauneklis skreen bohdinā, gribb abbas grahmatinas pirkt, un luht! — zo kapeiki tam bija ja-makfa. Kā tas warr buht?

Brihw driskeht. No juhrmallas-gubbernentu augstas waldischanas pusses:
Dr. E. E. Napiersky.